Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0249

Нова стратегия за медийна грамотност и цифрово обучение

Резолюция на Европейския парламент от 7 юли 2026 г. относно нова стратегия за медийна грамотност и цифрово обучение (2025/2181(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Директива (ЕС) 2018/1808 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за изменение на Директива 2010/13/ЕС за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги), с оглед на променящите се пазарни условия[1],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1083 на Европейския парламент и на Съвета от 11 април 2024 г. за създаване на обща рамка за медийните услуги на вътрешния пазар и за изменение на Директива 2010/13/ЕС (Европейски акт за свободата на медиите)[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги)[3],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и

---

1 ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj.
2 ОВ L, 2024/1083, 17.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.
3 ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект)[4],

– като взе предвид своята резолюция от 25 март 2021 г. относно определянето на политика в областта на цифровото образование[5],

– като взе предвид съобщението на Комисията от 11 май 2022 г., озаглавено „Цифрово десетилетие за децата и младежите: новата европейска стратегия за по-добър интернет за децата (BIK +)“ (COM (2022) 0212),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 12 ноември 2025 г., озаглавено „Европейски щит за демокрацията: създаване на възможности за силни и устойчиви демокрации“ (JOIN(2025) 791),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 март 2025 г. относно Плана за действие за основните умения (COM(2025)0088),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 3 декември 2020 г., озаглавено „Европейските медии в цифровото десетилетие: План за действие в подкрепа на възстановяването и трансформацията“ (COM(2020)0784),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 10 февруари 2026 г., озаглавено „План за действие срещу кибертормоза – „По-безопасна онлайн среда, по-силни заедно“ (COM(2026)0071),

– като взе предвид съобщението на Комисията от 5 март 2026 г., озаглавено „Стратегия за справедливост между поколенията“ (COM(2026) 110),

– като взе предвид своята резолюция от 26 ноември 2025 г. относно защитата на малолетните и непълнолетните лица онлайн[6],

– като взе предвид Пакта за бъдещето на Организацията на обединените нации от 22 септември 2024 г.,

– като взе предвид резолюцията на Съвета на Европейския съюз и на представителите на правителствата на държавите членки,

---

4 ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

5 ОВ C 494, 8.12.2021 г., стр. 2.

6 ОВ C, C/2026/1708, 24.4.2026 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1708/oj.

заседаващи в рамките на Съвета, относно рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта, озаглавена „Стратегия на Европейския съюз за младежта за периода 2019 – 2027 г.“[7],

– като взе предвид публикацията на Комисията, озаглавена „Насоки относно етичното използване на изкуствен интелект и данни в преподаването и ученето за преподаватели“, публикувана през 2026 г.,

– като взе предвид публикацията на Комисията, озаглавена „Насоки за преподаване на информатика: практически стратегии за европейските класни стаи“, публикувана през 2026 г.,

– като взе предвид публикацията на Комисията, озаглавена „Благосъстояние и психично здраве в училище – насоки за създателите на политики в областта на образованието“, публикувана през 2024 г.,

– като взе предвид публикацията на Съвместния изследователски център, озаглавена „Използване на социалните медии и психично здраве на подрастващите в ЕС“, публикувана през 2025 г.,

– като взе предвид докладите на ЮНЕСКО, и по-специално доклада, озаглавен „Медийна и информационна грамотност за всички: преодоляване на пропуските: глобален анализ на актуалното състояние на медийната и информационната грамотност“ (‘Media and information literacy for all: closing the gaps: global analysis of the current state of play of media and information literacy’), публикуван през 2025 г.,

– като взе предвид публикацията на ОИСР, озаглавена „Резултати от Пиза за 2022 г. (том II): Learning During — and From — Disruption (Учене по време на — и от — прекъсване), публикувани през 2023 г.,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 10 октомври 2025 г., озаглавено „Насоки относно мерките за гарантиране на високо равнище на неприкосновеност на личния живот, безопасност и сигурност за малолетните и непълнолетните лица онлайн съгласно член 28, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2022/2065“[8],

---

7 ОВ C 456, 18.12.2018 г., стр. 1.

8 ОВ C, C/2025/5519, 10.10.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

– като взе предвид Конвенцията на ООН за правата на детето от 20 ноември 1989 г. и Общия коментар № 25 от 2021 г. към нея относно правата на детето във връзка с цифровата среда,

– като взе предвид публикацията на ОИСР, озаглавена „Препоръка на Съвета относно децата в цифровата среда“, публикувана през 2025 г.,

– като взе предвид насоките на Съвета на Европа за зачитане, защита и упражняване на правата на детето в цифровата среда, публикувани през 2018 г.,

– като взе предвид доклада на Съвета на Европа, озаглавен „Медийна грамотност за всички: подкрепа за маргинализираните групи чрез общностни медии“, публикуван през 2020 г.,

– като взе предвид документа за политиката на Управителния комитет на Съвета на Европа за медиите и информационното общество (CDMSI), озаглавен „Национални стратегии за медийна и информационна грамотност: Практически стъпки и показатели“, публикуван през декември 2025 г.,

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по култура и образование (A10-0173/2026),

A. като има предвид, че медийната грамотност и цифровото обучение са от съществено значение за овластяването на гражданите с критичните умения, необходими за самостоятелно и отговорно оценяване, проверка, създаване и споделяне на информация и медийно съдържание в традиционните и онлайн платформите, както и за вземането на информирани решения в постоянно развиваща се информационна среда; като има предвид, че тези умения укрепват гражданското участие, социалното приобщаване и демократичната устойчивост;

B. като има предвид, че медийната грамотност и цифровото обучение предоставят основни умения в съвременното общество и са от решаващо значение за справяне с разпространението на дезинформация, намаляването на доверието в медиите и въздействието на онлайн платформите, новите медийни участници, като например инфлуенсъри и създатели на съдържание, и изкуствения интелект; като има предвид, че медийната грамотност и цифровото обучение са необходими в контекста на променените модели на потребление на информация, подкрепени от „културата на превъртане“ (‘scrolling culture’);

C. като има предвид, че медийната грамотност и цифровото обучение са абсолютно необходими за гарантиране на цифровото благосъстояние на потребителите;

D. като има предвид, че начините за достъп до медиите и цифровото съдържание се промениха значително, като ползвателите, особено малолетните и непълнолетните лица и младите хора, все по-често избират адаптирано съдържание на платформите на социалните медии, следят отблизо дейностите на инфлуенсърите, разчитат в голяма степен на алгоритмични препоръки и често имат по-кратък период на внимание, отколкото когато използват традиционни медии; като има предвид, че социалните медии могат бързо да персонализират своите потоци от съдържание, като излагат ползвателите, особено малолетните и непълнолетните лица, възрастните хора и други уязвими ползватели, на рискове от увеличаване на вредното съдържание или от попадането им в информационни балони;

E. като има предвид, че някои проектни характеристики на цифровите платформи, включително алгоритмичните системи за препоръчване, могат да повлияят на подбора и видимостта на съдържанието и могат да допринесат за рискове, свързани с благосъстоянието на ползвателите и излагането им на вредно съдържание;

F. като има предвид, че в настоящата геополитическа ситуация хората в ЕС следва да разполагат с широк набор от когнитивни, технически и социални умения за ефективен достъп и анализ на медийно съдържание и по този начин да останат устойчиви на потенциални манипулативни действия или хибридни атаки, които имат за цел да дестабилизират гражданския дискурс и демократичните процеси;

G. като има предвид, че висококачествената, независима и плуралистична журналистика е крайъгълният камък на демократичните общества и играе ключова роля за укрепването на медийната грамотност, борбата с дезинформацията и повишаването на доверието на гражданите в информационната екосистема, с положително въздействие върху икономическата устойчивост на медийния сектор; като има предвид, че обществените медии играят ключова роля за постигането на тези цели и изискват подходящо и устойчиво финансиране;

H. като има предвид, че медийната грамотност и цифровото образование трябва да се разглеждат като неразделна част от всеобхватна стратегия за учене през целия живот, която следва да обхваща специфичните нужди на учащите се и на заинтересованите страни в образователната и информационната екосистема, включително родителите, лицата, полагащи грижи, преподавателите, медиите, журналистите, библиотеките,

организациите на гражданското общество и новите медийни участници, като например инфлуенсърите и създателите на съдържание; като има предвид, че стратегията за справедливост между поколенията признава ученето през целия живот, цифровите умения, медийната грамотност и активното участие на всички възрастови групи като ключови условия за справедливост между поколенията и устойчивост на демократичните общества;

I. като има предвид, че ефективната медийна грамотност и цифровото обучение изискват равни възможности за достъп до образование и плуралистична информационна среда;

J. като има предвид, че децата имат достъп до социалните медии на все по-ранна възраст, като 97 % от младите хора в ЕС използват ежедневно интернет, а платформите на социалните медии се превръщат в основен източник на информация за младите хора на възраст между 15 и 24 години[9];

K. като има предвид, че подходите към медийната грамотност и цифровото обучение се различават в рамките на ЕС, със значителни различия по отношение на включването им в учебните програми и в равнището на финансова или административна подкрепа, предоставяна за свързани действия или програми, както и по отношение на компетентните органи или служби и сътрудничеството между тях;

L. като има предвид, че в Общ коментар № 25 относно правата на децата във връзка с цифровата среда, приет от Комитета на ООН по правата на детето през 2021 г., се посочва, че правата на детето трябва да се зачитат, защитават и изпълняват в цифровата среда и че при предоставянето на своите продукти и услуги на децата доставчиците на цифрови услуги трябва да спазват най-високите стандарти за етика, неприкосновеност на личния живот и безопасност, както и за възрастова адекватност;

M. като има предвид, че медийната грамотност и цифровите умения за учене следва да се развиват от ранна възраст, като тяхното въвеждане в началното образование допринася за по-добрата подготовка на децата за предизвикателствата на цифровата среда по начин, подходящ за тяхната възраст и развитие; като има предвид, че тези умения са еднакво важни през целия живот на хората, което изисква подход за учене през целия живот;

---

9 Maza, M.T. et al., ‘Association of habitual checking behaviors on social media with longitudinal functional brain development’ (Връзка между привичното поведение на проверка на социалните мрежи и надлъжното функционално развитие на мозъка), *JAMA Pediatrics*, том 177, бр. 2, 2023 г., стр. 160-167.

N. като има предвид, че преждевременното въвеждане на цифрови инструменти или технологии за малолетните и непълнолетните лица преди разработването на основни умения за медийна грамотност и критично мислене с аналогови инструменти ги излага на множество цифрови рискове и онлайн вреди, които те може все още да не са подготвени да разпознават или управляват;

O. като има предвид, че цялото население, особено малолетните и непълнолетните лица, младите хора, възрастните хора, хората с увреждания и хората в селските или отдалечените райони с ограничена цифрова инфраструктура, продължават да бъдат изложени на по-висок риск от експлоатация в цифровата среда; като има предвид, че гражданите от всички възрасти, особено малолетните и непълнолетните лица, чиито когнитивни способности все още се развиват, са уязвими на рискове, свързани с генерирано от ИИ съдържание и чатботове;

P. като има предвид, че въвеждането на минимална възраст за защита на малолетните и непълнолетните лица при използването на онлайн платформи, включително дискусии относно минималната възраст, проверката на възрастта и родителския контрол, беше обсъдено от създателите на политики както на национално равнище, така и на равнището на ЕС;

Q. като има предвид, че през март 2026 г. Комисията създаде специална експертна група по въпросите на безопасността на децата онлайн, натоварена със задачата да разработи препоръки за по-добра защита и овластяване на децата в цифровата среда; като има предвид, че панелът също така разглежда значението на медийната грамотност и цифровото обучение за децата, родителите и преподавателите;

R. като има предвид, че аудио-визуалното и медийното законодателство на ЕС дава определение и признава значението на медийната грамотност, по-специално чрез член 2, параграф 21 от Европейския законодателен акт за свободата на медиите (EMFA) и задълженията за медийна грамотност съгласно Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (ДАВМУ); като има предвид, че член 13 от EMFA възлага на Европейския съвет за медийни услуги да обменя най-добри практики в областта на медийната грамотност;

Основни елементи на новия подход към медийната грамотност и цифровото обучение

1. подчертава, че един ориентиран към бъдещето подход към медийната грамотност и цифровото обучение следва да има за цел да даде възможност на хората от всички възрасти, с основни умения, които биха им позволили да се възползват в пълна

степен от цифровата среда, да повишават творческите си умения, да се възползват от излагане на различни източници и да избягват рисковете, свързани с използването и проектирането на онлайн платформи;

2. подчертава ролята на медийната грамотност за предоставянето на хората на умения за критично мислене, които допринасят за информирано и автономно вземане на решения в демократичните процеси и повишават гражданската отговорност за борба с дезинформацията, поляризацията и чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство, особено в контекста на избори;

3. подчертава, че медийната грамотност и цифровото обучение следва да бъдат отразени в по-широки инициативи на ЕС, насочени към защита на демократичните процеси, включително в контекста на Щита на ЕС за демокрацията;

4. признава, че подходите към преподаването на медийна грамотност и цифрово обучение трябва да бъдат иновативни, предназначени за всички групи от населението и адаптирани към нуждите на учащите, особено на уязвимите потребители, които са в неравностойно положение поради географски, социални, културни и икономически фактори;

5. признава значението на партньорското образование, осъществявано от центровете за по-безопасен интернет и организациите на гражданското общество, като ефективен инструмент за достигане до децата и юношите чрез послания за безопасно използване на интернет, допълващи формалното образование;

6. подчертава ключовите роли, които медийната грамотност и цифровото обучение играят за предоставянето на възможност на потребителите да се ориентират безопасно в цифровата среда, включително в борбата с кибертормоза и други форми на онлайн вреди; подчертава по-специално, че предоставянето на медийна грамотност и цифрови умения за учене по целия образователен път и в рамките на дейностите за учене през целия живот е от решаващо значение за развитието и укрепването на критичното мислене, самосъзнанието и отговорното поведение онлайн;

7. подчертава, че политиките за медийна грамотност следва да повишават осведомеността относно начина, по който цифровата среда и проектирането на платформи влияят върху начина, по който се осъществява достъпът до информация, включително способността за разбиране на функционирането на алгоритмите и за разпознаване на проектирането, предизвикващо пристрастяване, и емоционално манипулативното съдържание;

8. подчертава нарастващото въздействие на цифровата среда върху психичното здраве и благосъстояние на ползвателите; призовава Комисията и държавите членки да включат в програмите за медийна грамотност и цифрово обучение развитието на цифрова съпричастност, отговорно поведение онлайн и разбиране на въздействието на цифровата среда върху психичното здраве и благосъстояние като важни елементи в предотвратяването на кибертормоза и насърчаването на цифровото благосъстояние;

9. подчертава, че е важно да се използват всички съответни налични регулаторни инструменти и да се насърчава сътрудничеството между всички съответни участници, когато е необходимо, за да се постигне подход на ЕС към медийната грамотност и цифровото обучение;

10. подчертава значението на засилването на сътрудничеството между публичните и частните заинтересовани страни с цел насърчаване на медийната грамотност в целия ЕС; подчертава важната роля на организациите на гражданското общество, общностните инициативи, доброволците и културните дейци за изграждането на доверие, като по този начин се насърчава диалогът в обществения дебат;

11. приветства работата на експертната група по медийна грамотност и Европейската обсерватория за цифрови медии (EDMO) и тяхната важна роля за обединяването на създателите на политики, изследователите и практикуващите специалисти с цел изграждане на мултидисциплинарна общност от експерти, обмен на най-добри практики и повишаване на осведомеността; призовава за засилване на техните дейности в областта на медийната грамотност в подкрепа на сътрудничеството между държавите членки;

12. подчертава значението на въвеждането на медийна грамотност и цифрово обучение в училищните програми по време на целия процес на формалното образование, както и необходимостта от разработване на основан на факти и цялостен подход към използването на цифрови технологии в училищата;

13. подчертава значението на насърчаването на медийната грамотност и цифровото обучение отвъд формалното образование и на работното място, като се гарантира учене през целия живот и подход, обхващащ цялото общество, с участието на правителствата, образователните институции, гражданското общество, медийните организации, технологичните платформи и семействата;

14. призовава Комисията, в сътрудничество с държавите членки, да създаде структурирана рамка за мониторинг и оценка на националните действия в областта на медийната грамотност,

включително измерими показатели за оценка на знанията, поведенческите резултати, развитието на критично мислене и устойчивостта на дезинформация, включително чрез надлъжни проучвания и оценка на съобразени с възрастта подходи и програми за подкрепа на родителите;

Медийна грамотност и цифрово обучение: укрепване на стълбовете на съвременната медийна екосистема

15. призовава институциите на ЕС и държавите членки да си сътрудничат за установяване на координиран подход на ЕС към медийната грамотност и цифровото обучение;

16. призовава Комисията да направи оценка и когато е целесъобразно, да предложи ясен общ подход на ЕС по отношение на съобразения с възрастта достъп до онлайн платформи, по-специално платформи на социалните медии, като следва подход, основан на защитата на благосъстоянието на децата, признаване на нуждите на когнитивното и емоционалното развитие на малолетните и непълнолетните лица и необходимостта да се гарантира безопасна и съобразена с възрастта цифрова среда, при пълно зачитане на основните права и различията в националните подходи;

17. призовава Комисията да направи оценка на съответните разпоредби на ДАВМУ, да гарантира нейното прилагане и да предложи целенасочени изменения за по-нататъшно повишаване на равнищата на защита на потребителите на платформите за споделяне на видеоклипове, по-специално на малолетните и непълнолетните лица, да разшири правилата за медийното съдържание, така че да обхванат инфлуенсърите и създателите на съдържание, и да гарантира ефективно етикетиране на генерирано, манипулирано с ИИ и спонсорирано с търговска цел съдържание, без да се разчита единствено на етикети или автоматизирани показатели;

18. призовава за разработването и насърчаването на кодекси за поведение и ясни насоки за инфлуенсърите и създателите на съдържание относно интегрирането на принципите за медийна грамотност и цифрово обучение в тяхното съдържание, с оглед на тяхната значителна роля за оформянето на моделите на потребление на информация, особено сред младите хора; насърчава онлайн платформите да дават по-голяма видимост, включително чрез системи за препоръчване, на съдържание, което активно насърчава медийната грамотност, критичното мислене и онлайн безопасността;

19. призовава държавите членки да осигурят ефективен надзор и да гарантират, че платформите за споделяне на видеоклипове спазват задължението си да предоставят ефективни мерки и

инструменти за медийна грамотност и да повишават осведомеността на потребителите относно тези мерки и инструменти, както е предвидено в член 28, буква б), точка 3 от ДАВМУ; призовава националните регулаторни органи и служби да използват механизма за сътрудничество, създаден съгласно член 15 от Европейския акт за свободата на медиите, за да гарантират ефективното прилагане на това задължение в целия ЕС;

20. припомня, че съгласно член 33, буква а) от ДАВМУ държавите членки са задължени да насърчават и предприемат мерки за развитието на умения за медийна грамотност и да докладват на Комисията относно прилагането на тези мерки; насърчава националните медийни регулатори да се консултират с представители на всички групи от населението при разработването на такива мерки и да възприемат индивидуализиран подход, който отговаря на нуждите на всички възрасти, когато прилагат такива мерки; призовава държавите членки да гарантират, че тези органи разполагат със стабилно и специално финансиране за насърчаване и прилагане на мерки за медийна грамотност;

21. настоятелно призовава много големите онлайн платформи да въведат разумни, пропорционални и ефективни мерки за смекчаване на системните рискове, произтичащи от експлоатирането на недостатъчна медийна грамотност и цифрови учебни умения на ползвателите, особено на малолетните и непълнолетните лица, както се изисква от Акта за цифровите услуги; призовава много големите онлайн платформи да извършват оценки на медийната грамотност и въздействието на цифровото обучение, за да определят проактивно как разработването на техните услуги може да засегне способността на потребителите да имат достъп, създават и използват съдържание;

22. подчертава, че тези оценки на въздействието следва също така да вземат предвид въздействието върху благосъстоянието на ползвателите и когнитивното и социално-емоционалното развитие и психичното здраве, както и рисковете, свързани с обусловени от ангажираността или потенциално водещи до пристрастяване характеристики на дизайна; призовава тези оценки да бъдат прозрачни, независими и публично достъпни;

23. призовава Комисията да гарантира, че ангажиментите за медийна грамотност се изпълняват ефективно съгласно Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията на Акта за цифровите услуги;

24. призовава Комисията да обхване медийната грамотност и цифровото обучение, в прегледа на насоките на Акта за

цифровите услуги относно мерките за гарантиране на високо равнище на неприкосновеност на личния живот, безопасност и сигурност за малолетните и непълнолетните лица онлайн, по-специално по отношение на медийната грамотност и мерките за цифрово обучение, които биха могли да бъдат предприети от онлайн платформите, за да се гарантира съобразен с възрастта опит за малолетните и непълнолетните лица онлайн;

25. приканва Европейския съвет за медийни услуги да използва структурирания диалог съгласно член 19 от EMFA, за да наблюдава действията, предприети от много големите онлайн платформи в областта на медийната грамотност, и да засили диалога между доставчиците на медийни услуги относно насърчаването на медийната грамотност и цифровото обучение и видимостта на реномираните медии онлайн;

26. подчертава, че политиките за медийна грамотност трябва изцяло да зачитат свободата на изразяване и медийния плурализъм и следва да овластяват потребителите, без да ограничават достъпа до различни източници на информация;

27. подчертава, че медийната грамотност зависи не само от способността на потребителите да оценяват критично информацията, но и от наличието на силна, независима и висококачествена журналистика, предоставяща надеждна, проверена и плуралистична информация; призовава Комисията да засили подкрепата за традиционните медии на европейско, национално, регионално и местно равнище, като се има предвид тяхната съществена роля за информирането на гражданите, включително чрез насърчаване на справедливо възнаграждение за журналистическо съдържание и осигуряване на устойчиво финансиране, по-специално чрез програми като бъдещата програма „АгораЕС“;

28. изисква от Комисията да даде приоритет на действията в областта на медийната грамотност в рамките на програмата за устойчивост на медиите и да гарантира, че тези действия достигат до всички възрастови категории (млади хора, възрастни и възрастни хора) в селските, отдалечените и градските райони;

29. призовава държавите членки да гарантират, че националните мерки за медийна грамотност включват специфични информационни стратегии за групите в неравностойно социално-икономическо положение, хората с увреждания, хората, живеещи в отдалечени райони, и тези с по-ниски равнища на цифрови умения, за да се предотврати засилването на по-широките неравенства от страна на медийната грамотност и пропуските в цифровото обучение;

30. подчертава необходимостта от осигуряване на стабилно и дългосрочно финансиране от ЕС за медийна грамотност и цифрово обучение; призовава Комисията да даде приоритет на инициативите за медийна грамотност в рамките на съответните програми на ЕС, включително бъдещата програма „АгораЕС“, с акцент върху критичното мислене, устойчивостта на дезинформация и медийния плурализъм;

31. призовава експертната група по медийна грамотност на Комисията, Европейския съвет за медийни услуги и Европейския съвет за цифровите услуги да си сътрудничат тясно по въпроси, свързани с медийната грамотност и цифровото обучение, и да предоставят допълнителни насоки относно практическите действия, които биха могли да бъдат предприети на национално равнище;

32. изисква от Комисията да използва Европейската седмица на медийната грамотност като водеща ежегодна проява, за да покаже примери за най-добри практики и да предостави приобщаващ форум за обсъждане и изграждане на капацитет, както и да насърчи широк кръг от заинтересовани страни и институции, включително бюрата за връзка на Европейския парламент в държавите членки и международните организации, да участват активно в насърчаването на медийната грамотност и цифровото обучение, като гарантират, че тези прояви представляват множество гледни точки;

Медийна грамотност и цифрово обучение: насърчаване на цялостна и ориентирана към бъдещето образователна система

33. призовава Комисията да признае медийната грамотност и цифровото образование като основни умения за всички граждани; призовава държавите членки да включат медийната грамотност и цифровото обучение в образователните си програми по подходящ за възрастта начин; подчертава, че аналоговите инструменти могат да се използват за насърчаване на медийната грамотност;

34. призовава Комисията да обърне специално внимание на медийната грамотност в пътната карта от 2030 г. относно бъдещето на цифровото образование и умения, както и на укрепването на цифровите компетентности, предотвратяването на кибертормоза и насърчаването на цифровото благосъстояние;

35. призовава Комисията, в сътрудничество с държавите членки, да предостави европейски наръчник и други образователни материали относно медийната грамотност, съобразени с всички възрастови групи и образователни равнища, и да организира редовни семинари, насочени към критичното мислене,

проверката на източниците на информация, медийния плурализъм, отговорното участие на медиите и ролята на организациите за проверка на фактите, журналистическите органи за саморегулиране и общностните медии, както и насоки за родителите и лицата, полагащи грижи, относно съобразеното с възрастта използване на медиите, онлайн рисковете и инструментите с ИИ;

36. насърчава държавите членки да се консултират и да си сътрудничат с преподавателите, изследователите, академичните среди, организациите на гражданското общество, родителите, лицата, полагащи грижи, и младежките организации при разработването и оценката на инициативи за медийна грамотност и цифрово обучение, за да се гарантира, че те отговарят на нуждите на учащите и преподавателите;

37. призовава държавите членки и Комисията да гарантират, че внедряването на цифрови инструменти за обучение в образованието не е обект на неправомерно търговско влияние; подчертава, че сътрудничеството с участници от частния сектор следва да бъде прозрачно, ориентирано към образованието и в обществен интерес;

38. призовава държавите членки да засилят медийната грамотност и програмите за цифрово обучение, за да се даде възможност на потребителите да правят разграничение между редакционно, търговско и синтетично съдържание и да идентифицират убедителни техники; подчертава необходимостта от интегриране на грамотността в областта на ИИ в тези програми, за да се даде възможност за разпознаване на генерирано от ИИ съдържание и свързаните с него рискове от манипулиране и невярна информация;

39. призовава Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, спешно и всеобхватно да оцени въздействието на цифровите устройства и услуги, включително инструментите с ИИ, в образователната среда върху резултатите от ученето, когнитивното развитие, благосъстоянието, психичното здраве и обхвата на вниманието, за да подкрепи отговорното им използване в училищата; настоятелно призовава Комисията да предложи, когато е необходимо, политически мерки, които биха могли да предвиждат целенасочени ограничения или забрани, особено в образованието в ранна детска възраст, за да се гарантира, че използването на цифрови технологии в образованието е строго обосновано от педагогическа гледна точка, съобразено с възрастта, пропорционално и основано на независими научни доказателства, така че тези инструменти да подкрепят процесите на учене, а не да ги заменят;

40. насърчава държавите членки да гарантират непрекъснато обучение както за преподавателите — независимо дали във формалното, неформалното или самостоятелното образование — така и за библиотекарите в медийното и цифровото образование, подкрепено с подходящо финансиране; призовава Комисията да засили обучението за медийна грамотност чрез центровете за по-безопасен интернет, платформата „По-добър интернет за децата“ и съответните платформи на ЕС;

41. призовава Комисията и съответните национални регулаторни органи или служби да провеждат образователни кампании и кампании за повишаване на обществената осведоменост относно медийната грамотност и цифровото обучение, за да се повиши осведомеността относно начина, по който цифровата среда оформя поведението онлайн, и относно наличните мерки за родителски контрол, съществуващите правни задължения на онлайн платформите и наличните механизми за подкрепа, включително организациите, предоставящи достъпна подкрепа за психичното здраве;

42. призовава Комисията и държавите членки да насърчават медийната грамотност и цифровото обучение през целия живот за всички граждани, насочени към възрастните хора, възрастните хора и уязвимите групи от населението;

43. признава ролята на обществените библиотеки, читалищата и организациите на гражданското общество като надеждни, достъпни и приобщаващи центрове за медийна грамотност и цифрово обучение, които допринасят за социалното приобщаване, демократичното участие и равния достъп до знания, култура и информация; призовава държавите членки да засилят партньорствата и инвестициите в тези ключови местни инфраструктури чрез подходящо финансиране, обучение на персонала и достъп до актуални цифрови инструменти и ресурси;

44. призовава Комисията и държавите членки да подкрепят, в сътрудничество с участниците от обществен интерес и съответните заинтересовани страни, развитието на устойчиви и надеждни цифрови екосистеми, които укрепват цифровата устойчивост на Европа, медийния плурализъм и достъпа на гражданите до точна и надеждна информация;

45. призовава държавите членки и техните регионални и местни органи да насърчават медийната грамотност и цифровото образование по иновативен и творчески начин в градската среда, както физическа, така и цифрова, с цел насърчаване на демократичното участие и гражданската ангажираност; подчертава, че градовете играят решаваща роля за гарантиране на безопасността и сигурността на обществените пространства, които са все по-засегнати от информационната среда;

°

° °

46. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и Комисията.